

Legasi Kepimpinan

**SEJARAH JABATAN KERJA RAYA
DALAM PEMBANGUNAN NEGARA**

LEGASI KEPIMPINAN: SEJARAH JABATAN KERJA RAYA DALAM PEMBANGUNAN NEGARA

Perpustakaan Negara Malaysia

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan

Malaysia. Jabatan Kerja Raya

LEGASI KEPIMPINAN : SEJARAH JABATAN KERJA RAYA DALAM PEMBANGUNAN NEGARA.

ISBN 978-967-2284-11-6

1. Malaysia. Jabatan Kerja Raya.
2. Public works--Malaysia.
3. Leadership--Malaysia.
4. Administrative agencies--Malaysia.
5. Government publications--Malaysia.

I. Judul.

352.7709595

Cetakan Pertama 2019

© Jabatan Kerja Raya

Hak Cipta Terpelihara. Tidak dibenarkan mengeluarkan ulang mana-mana bahagian artikel, ilustrasi, dan isi kandungan buku ini dalam apa jua bentuk dan dengan cara apa jua sama ada secara elektronik, fotokopi, mekanik, rakaman atau cara lain sebelum mendapat izin bertulis daripada jabatan Kerja Raya. Perundingan tertakluk kepada perkiraan royalti atau honorarium.

Diterbitkan oleh:

Jabatan Kerja Raya Malaysia

Ibu Pejabat JKR

Jalan Sultan Salahuddin

50480 Kuala Lumpur

Kandungan

Muka surat

<i>Kata Aluan</i>	v
<i>Pengenalan</i>	vi
<i>Kronologi Sejarah JKR</i>	vii
<i>Salasilah Ketua Pengarah JKR</i>	x

BAHAGIAN 1 ZAMAN PENTADBIRAN BRITISH	1
Pentadbiran Negeri-Negeri Selat	5 - 9
1. Mejar J. F. A. McNair, R.A.	
2. Mejar Henry Edward McCallum, R E., C.M.G.	
3. Kolonel A. C. Alexander, R.E.	
4. Kolonel Alexander Murray, C.E., Mem. Inst. C.E.	
5. Mr.F. J. Pigott	
6. J.H.W. Park, O.B.E	
7. Harry Venus Towner	

Pentadbiran Negeri-Negeri Melayu	10 - 29
1. Mr. F.St.G. Caufeild	
2. Mr. J. Trump	
3. Mr. Robert Ogilvie Newton Anderson, B.A., A.I.B	
4. Mr. W. Eyre-Kenny	
5. Mr. J. Strachan	
6. Mr. C.V.A. Espeut	
7. Lef-Kolonel James Parry Swettenham	

Perang Dunia Ke-2 – Malayan Union, Persekutuan Tanah Melayu, Merdeka	30 - 40
1. Mr. G. Sturrock	
2. Mejar R.L. Nunn	
3. Mr. W. Fairley	
4. Mr. G. Edwards	
5. David MacDiarmid	

6. Nankivell Kenneth (Ken Nankivell)
7. R.E. Pitt
8. S.E Jewkes, O.B.E., J.M.N.
9. S.F. Owens

BAHAGIAN 2 PENTADBIRAN ANAK WATAN	41
<hr/>	
Penubuhan Malaysia	42 - 55
1. Tan Sri Ir. Haji Yusoff bin Haji Ibrahim	44
2. Ir. Thean Lip Thong	48
3. Tan Sri Dato' Ir. Mahfoz bin Khalid	51
4. Tan Sri Dato' Ir. Hj. Halaluddin bin Mohamed Ishak	53
<hr/>	
Pemodenan Pentadbiran – Dekad 80- 90-an	56 - 73
1. Tan Sri Ir. Haji Mohd Yusoff bin Mohd Yunus	58
2. Dato' Ir. Ho Thian Hock	63
3. Tan Sri Dato' Ir. Talha bin Mohd Hashim	66
4. Tan Sri Dato' Ir. Wan Abd Rahman bin Haji Yaacob	69
5. Tan Sri Dato' Ir. Omar bin Ibrahim	72
<hr/>	
Alaf Baru – Menuju Menara Gemilang	74 - 105
1. Tan Sri Dato' Ir. Haji Zaini bin Omar	76
2. Dato' Sri Ir. Dr. Wahid bin Omar	79
3. Dato' Sri Ir. Dr. Judin bin Abdul Karim	83
4. Dato' Seri Ir. Hj. Mohd Noor bin Yaacob	86
5. Dato' Ir. Annies bin Md Ariff	90
6. Datuk Ir. Adanan bin Mohamed Hussain	93
7. Dato' Sri Ir. Dr. Roslan bin Md Taha	97
8. Dato' Ir. Dr. Meor Abdul Aziz bin Osman (April - November 2019)	100
9. Ir. Kamaluddin Haji Abdul Rashid (November 2019 - Kini)	103
<hr/>	
<i>Rujukan</i>	106
<i>Penghargaan</i>	108

Kata Muan

KETUA PENGARAH KERJA RAYA

Saya bersyukur kerana pihak Jabatan Kerja Raya Malaysia (JKR) berjaya menghasilkan buku ***Legasi Kepimpinan: Sejarah Jabatan Kerja Raya dalam Pembangunan Negara***. Banyak sejarah penting yang tercatat dalam buku ini. Sumbangan setiap tokoh yang menerajui jabatan ini telah dapat didokumentasikan dengan baik. Secara keseluruhannya ia dapat memberi gambaran umum tentang tanggungjawab yang berjaya dilaksanakan dengan cemerlang oleh JKR.

Pada awalnya institusi ini digerakkan kepimpinannya oleh warga British, tetapi menjelang dekad pertama kemerdekaan negara kita anak tempatan mula mengambil alih tampuk kepimpinan diikuti dengan pengisian pada peringkat pegawai atasan. Ini selaras dengan proses 'Malayanization' yang menyediakan sebuah bangsa merdeka untuk mengurus negaranya sendiri. Mereka telah berjaya menjalankan amanah ini dan mewujudkan kesinambungan perkhidmatan JKR kepada masyarakat dan negara.

Kepimpinan yang baik dan berkesan amat penting dalam menerajui sebuah jabatan besar seperti JKR, dengan ribuan pekerja dan organisasi yang kompleks. Namun begitu kejayaan jabatan ini juga bergantung pada peranan dan sumbangan setiap kakitangan pelbagai peringkat yang berkhidmat dengan cara mereka masing-masing demi mencapai satu matlamat.

Jabatan ini amat terhutang budi kepada mereka sama ada yang telah bersara ataupun masih berkhidmat.

Penerbitan buku ini dilihat dapat memberikan rasa bangga kepada semua warga JKR. Pencapaian dan peranan penting jabatan ini dalam pembangunan negara sejak sekian lama, pasti dapat menyuntik semangat dan iltizam bagi meneruskan legasi ini.

Buku ini tidak mungkin dapat dihasilkan jika simpanan segala dokumen dan rekod tidak diuruskan dengan baik. Ini kerana penyelidikan bagi penulisan buku sudah pasti berasaskan bahan yang tersimpan sama ada di JKR, arkib atau perpustakaan. Pada masa akan datang sudah pasti bahan yang terkandung dalam buku ini dapat ditambah, selaras dengan peredaran masa. Tahniah diucapkan kepada pihak yang terlibat dalam penghasilan buku ini.

Saya berharap buku ini dapat menjadi rujukan kepada warga JKR dan masyarakat awam, untuk mengimbuai sejarah salah sebuah institusi penting dalam pembangunan negara.

Ir. Kamaluddin Haji Abdul Rashid
Ketua Pengarah Kerja Raya

Pengenalan

Jabatan Kerja Raya (JKR) memainkan peranan yang amat penting dalam pembangunan negara. Institusi ini menjadi tonggak penting dalam menggerakkan pembangunan prasarana dan kemudahan awam sehingga perkembangan ekonomi dan sosial berjalan lancar. Ini membolehkan negara menempatkan diri dalam kelompok negara membangun dalam tempoh yang singkat, dengan pelbagai pencapaian yang membanggakan.

Buku ini melihat sumbangan JKR dari sudut legasi kepimpinannya. Sebagai sebuah institusi yang telah melampaui satu abad usianya, sejarah panjang perlu ditelusuri sejak zaman British sehingga ke alaf baru ini. Tanpa menafikan peranan pihak penjajah yang meletakkan asas kepada perkembangan JKR, keupayaan anak watan amat terserlah dalam menanggung amanah besar sejak negara mencapai kemerdekaan. Merekalah yang memantapkan jabatan ini sehingga menjadi sebuah agensi kerajaan yang kompleks dan mampu melaksanakan projek berskala besar dengan kualiti terbaik.

Pencapaian dan pelaksanaan projek di bawah setiap peneraju JKR didokumentasikan dengan mengimbangkan projek dari segi kepentingannya yang pelbagai serta lokasinya yang merata seluruh pelosok negara. Tanggungjawab dan tumpuan seseorang tokoh yang menerajui JKR sudah pasti berbeza. Ia bergantung pada latar masa, tempoh kepimpinannya, serta tuntutan semasa yang memerlukan sesuatu projek dilaksanakan atas tujuan tertentu.

Buku ini ini secara umumnya dapat memberi gambaran berkaitan legasi tokoh yang menerajui JKR pada setiap zaman. Ukuran kejayaan atau kepentingan sesuatu projek itu tidak seharusnya diukur dari segi kos dan saiz fizikalnya, tetapi kecekapan dalam pelaksanaannya serta manfaat projek itu kepada masyarakat. Yang lebih utama apabila legasi yang ditinggalkan menjadi rujukan dan meletakkan tanda aras yang tinggi bukan sahaja di negara ini tetapi juga di peringkat antarabangsa.

Kronologi Sejarah **JABATAN KERJA RAYA**

NEGERI-NEGERI SELAT (Pulau Pinang, Melaka, Singapura)

1857

Mejar J.F.A Mc Nair dilantik sebagai Executive Engineer Kerja Raya dan Penguasa Banduan Negeri-Negeri Selat.

1867

Gelaran jawatan ditukar kepada Colonial Engineer dan Penguasa Banduan Negeri-Negeri Selat.

1870

Laporan berkaitan Jabatan Kerja Raya (PWD) Melaka dan Pulau Pinang tercatat dalam Laporan Majlis Perundangan.

1873

Jabatan Ukur dibawah tanggungjawab Jurutera Kolonial. Jawatannya dikenali sebagai Jurutera Kolonial dan Pengarah Ukur Negeri-Negeri Selat.

NEGERI-NEGERI MELAYU BERSEKUTU (Perak, Selangor, Negeri Sembilan, Pahang)

1895

Penubuhan Federated Malay States (F.M.S) Government Factory di Brickfield untuk membekalkan bahan binaan. Bermulanya sejarah Wokshop JKR.

1901

Penubuhan Jabatan Kerja Raya Negeri-Negeri Melayu Bersekutu.

Mr. F. St. G. Caulfield sebagai Pengarah Kerja Raya Negeri-Negeri Melayu Bersekutu yang pertama.

NEGERI-NEGERI MELAYU TIDAK BERSEKUTU (Kelantan, Terengganu, Perlis, Kedah, Johor)

1909

British mengambil alih pentadbiran di Kelantan, Terengganu, Perlis dan Kedah. Seorang Penasihat British dilantik di setiap negeri ini.

Kelantan, Terengganu, Perlis dan Kedah, dan Johor kenali sebagai Negeri-Negeri Melayu Tidak Bersekutu.

Seorang Jurutera dipinjamkan bagi menjalankan tugas awam untuk Negeri-Negeri Melayu Tidak Bersekutu.

1931

Gelaran Jurutera Kolonial dan Pengarah Ukur ditukar kepada Pengarah Kerja Raya dan Penasihat Kerja Raya Negeri-Negeri Melayu Bersekutu.

1932

Penubuhan Perkhidmatan Kerja Raya Malaya.

Cawangan Hidrolik Jabatan Kerja Raya, Negeri- Negeri Melayu Bersekutu dijadikan jabatan berasingan dikenali sebagai Perkhidmatan Parit dan Tali Air.

PENUBUHAN PERSEKUTUAN TANAH MELAYU (1948-1957)

1948

Penstrukturan Jabatan Kerja Raya yang dikenali sebagai PWD Federation of Malaya, selaras dengan penubuhan Persekutuan Tanah Melayu.

1949

Pejabat Jabatan Kerja Raya dipindahkan dari Singapura ke Kuala Lumpur.

1951

Bagi memperkemaskan pentadbiran, Sistem Ahli diperkenalkan di Tanah Melayu pada Januari 1951-Jun 1955. Jabatan Kerja Raya di bawah portfolio Ahli Kerja Raya dan Perumahan.

1955

Jabatan Kerja Raya diletak di bawah Kementerian Kerja Raya.

1956

Jabatan Kerja Raya di bawah Kementerian Kerja Raya, Pos dan Telekom.

PENUBUHAN MALAYSIA (1963)

1963

Jabatan Kerja Raya di bawah Kementerian Kerja Raya, Pos, Tenaga dan Telekom.

Jabatan Kerja Raya Persekutuan Tanah Melayu dikenali sebagai Jabatan Kerja Raya Malaysia.

1964

Jawatan Ketua Pengarah pertama kali disandang oleh anak tempatan, Tan Sri Ir. Haji Yusoff bin Haji Ibrahim.

Logo Jabatab Kerja Raya berwarna kuning dan hitam telah dipilih untuk menjadi identiti bagi jabatan ini.

1967

Nama Jabatan Kerja Raya secara rasminya digunakan bagi menggantikan PWD.

1976

Jabatan Kerja Raya di bawah Kementerian Kerja Raya dan Kemudahan Awam.

1983

Jabatan Kerja Raya di bawah Kementerian Kerja Raya.

2015

Menara Kerja Raya, ibu pejabat pentadbiran Jabatan Kerja Raya siap dibina.

- Nota:*
1. NNS : Negeri-Negeri Selat
  2. NNMB : Negeri-Negeri Melayu Bersekutu
  3. NNMTB : Negeri-Negeri Melayu Tidak Bersekutu
  4. Sebelum tahun 1931, British mewujudkan 2 pentadbiran berasingan yang menguruskan Kerja Raya. Jurutera Jajahan NNS bertanggungjawab bagi NNS. Pengarah Kerja Raya NNMB bertanggungjawab bagi NNMB. Seorang Jurutera dipinjamkan bagi menjalankan tugas untuk NNMTB

Salasilah Ketua Pengarah Jabatan Kerja Raya

Kepimpinan Jabatan Kerja Raya di Negeri-Negeri Selat

1867 - 1880

Mejar J.F.A Mc Nair, R.A

1881 - 1884

Mejar Henry Edward Mc Callum (memangku jawatan)

1884 - 1897

Mejar Henry Edward Mc Callum

1897 - 1898

Kolonel A.C. Alexander, R.E.

1898 - 1909

Kolonel Alexander Murray, C.E.

1910 - 1921

Mr. F. J. Pigott

1921 - 1926

J.H.W. Park, O.B.E

1927 - 1929

Harry Venus Towner

SEJARAH JABATAN KERJA RAYA DALAM PEMBANGUNAN NEGARA

Kepimpinan Jabatan Kerja Raya di Negeri-Negeri Melayu Bersekutu

1901 - 1907

Mr. F. St. G. Caufeild

1908 - 1914

Mr. J. Trump

1915 - 1920

Mr. Robert Ogilvie Newton Anderson, B.A., A.I.B

1920 - 1922

Mr. W. Eyre-Kenny

1923 - 1924

Mr. J. Strachan

1925 - 1927

Mr. C.V.A. Espeut

1927 - 1931

Lef-Kolonel James Parry Swettenham

1931 - 1935

Mr. G. Sturrock

1935 - 1940

Mejar R.L. Nunn

Kepimpinan Jabatan Kerja Raya Selepas Perang Dunia Ke-II

1946 - 1948

Mr. W. Fairley

1948 - 1950

Mr. G. Edwards

1951 - 1953

Mr. David MacDiarmid

1954 - 1957

Nankivell Kenneth (Ken Nankivell)

1958 - 1959

R.E. Pitt

1959 - 1962

S.E Jewkes, O.B.E., J.M.N.

1962 - 1964

S.F. Owens

Kepimpinan Jabatan Kerja Raya Selepas Penubuhan Malaysia

1964 - 1971

Tan Sri Ir. Haji Yusoff bin Haji Ibrahim

1971 - 1974

Ir. Thean Lip Thong

1974 - 1977

Tan Sri Dato' Ir. Mahfoz bin Khalid

1977 - 1981

Tan Sri Dato' Ir. Hj. Halaluddin bin Mohamed Ishak

1981 - 1983

Tan Sri Ir. Haji Mohd Yusoff bin Mohd Yunus

1983 - 1985

Dato' Ir. Ho Thian Hock

1985 - 1990

Tan Sri Dato' Ir. Talha bin Mohd Hashim

1990 - 1996

Tan Sri Dato' Ir. Wan Abd Rahman bin Haji Yaacob

1996 - 1999

Tan Sri Dato' Ir. Omar bin Ibrahim

1999 - 2005

Tan Sri Dato' Ir. Haji Zaini bin Omar

2005 - 2007

Dato' Sri Ir. Dr. Wahid bin Omar

2007 - 2011

Dato' Sri Ir. Dr. Judin bin Abdul Karim

2011 - 2014

Dato' Seri Ir. Hj. Mohd Noor bin Yaacob

2014 - 2015

Dato' Ir. Annies bin Md Ariff

2015 - 2016

Datuk Ir. Adanan bin Mohamed Hussain

2016 - 2019

Dato' Sri Ir. Dr. Roslan bin Md Taha

April - November 2019

Dato' Ir. Dr. Meor Abdul Aziz bin Osman

November 2019 - Kini

Ir. Kamaluddin Haji Abdul Rashid